

GİRİŞ

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) verilerinin bir araya getirilerek kayıtlı istihdama ilişkin büyük resmin ortaya konmasını, ayrıca istihdamın kısa ve orta vadeli eğilimlerinin tespit edilmesini hedeflemektedir.

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni'nde, yukarıda bahsedilen kaynaklardan derlenen verilerle yapılan analizler yayınlanmaktadır. Bültende yer almayan özet tablolar, TEPAV web sitesinden zaman serileri halinde araştırmacıların kullanımına sunulmaktadır. Bültende mevcut dönem verileri geçen yılın aynı dönemine göre karşılaştırılmıştır. İşgücü piyasasında mevsimsel etkiler olduğu için mevsimsellikten arındırma işlemi yapılarak bir önceki ay ile karşılaştırmalara da yer verilmiştir.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	3
Her 4 Çalışandan Biri Kayıt Dışı.....	7
Kayıtlı Esnaf ve Kamu Çalışanı Sayısı Artıyor, Çiftçi Sayısı Azalıyor.....	12
Havaların Isınmasıyla İnşaat Sektörü İstihdam Artışında Lider Oldu.....	14
Eğitim ve Sağlık İstihdamı Kan Kaybetmeye Devam Ediyor.....	16
Motorlu Kara Taşıtı ve Römork İmalatı Sektörü Son 1 Yıl Yüzde 16,5 Büyüdü.....	17
Şanlıurfa'nın Kayıtlı İstihdamı Son 1 Yılda Yüzde 20 Arttı.....	18
Kayıtlı Esnaf Artışında da İstanbul Lider	20
Kayıtlı Çiftçi Sayısı En Fazla Şanlıurfa, Aydın ve Antalya'da Arttı.....	21
Van'daki Kamu Çalışanı Sayısı Son 1 Yılda Yüzde 28 Arttı	21
Son Bir Yılda En Fazla İşyeri Perakendede Açıldı	23
İmalat Sanayi Açılan Her 4 İşyerinden Biri Tekstil ve Hazır Giyim Sektöründe.....	24
Adana İşyeri Sayısı Artışında Lider.....	25
Kadın İstihdamındaki Artış Genel Artışın Gerisinde Kaldı.....	26
İmalat Sanayide Kadın İstihdamı Daha Çok Artıyor	28
Kadın İstihdamı En Fazla Muğla ve Antalya'da Arttı.....	29
İŞKUR'a Başvuranların Yüzde 37'si Bir İşe Yerleşti.....	30
İşsizlik Maaşı 22 Bin Kişiye	31

TABLO ve ŞEKİLLER

Tablo 1. Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü, İstihdam ve İşsizlik (Nisan, 2011 - 2012) (Bin kişi)	7
Tablo 2. İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus İçinde Ümitsiz İşsizler ve Ev Kadınları (Nisan, 2011 - 2012) (Bin kişi)	8
Şekil 1. İstihdamda Mevsimselliğin Etkisi (Nisan, 2011-2012) (Bin kişi)	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo 3. İstihdamı Artan ve Azalan Sektörler (Nisan, 2011 - 2012) (Bin kişi)	8
Tablo 4. İstihdamda Kayıtlı-Kayıtsız Çalışan Karşılaştırması (TÜİK-SGK Farkı, Bin kişi)	9
Tablo 5. Sigortalı Çalışan Sayısı (Nisan, 2009 - 2012)	10
Şekil 2. Aylara Göre Sigortalı Çalışan Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)	11
Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV	11
Şekil 3. Aylara Göre Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)	11
Şekil 4. Aylara Göre Kayıtlı Esnaf (4/b) Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)	12
Şekil 5. Aylara Göre Kayıtlı Çiftçi (4/b Tarım) Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)	13
Şekil 6. Aylara Göre Kamu Çalışanı (4/c) Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)	13
Tablo 6. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)	14
Tablo 7. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Azalan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)	16
Tablo 8. İmalat Sanayide Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)	17
Tablo 9. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)	19
Tablo 10. Kayıtlı Esnaf (4/b) Sayısı En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)	20
Tablo 11. Kayıtlı Çiftçi (4/b Tarım) Sayısı En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)	21
Tablo 12. Kamu Çalışanı (4/c) Sayısı En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)	22
Tablo 13. İşyeri Sayısı (4/a) En Fazla Artan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)	23
Tablo 14. İmalat Sanayide İşyeri Sayısı (4/a) En Fazla Artan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)	24
Tablo 15. İşyeri Sayısı (4/a) En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)	25
Şekil 7. Aylara Göre Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın İstihdamının Toplam İstihdama Oranı (Ekim 2008 – Nisan 2012)	26
Tablo 16. Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)	27
Tablo 17. İmalat Sanayide Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)	28
Tablo 18. Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)	29
Tablo 19. İŞKUR ile İş Arama ve İstihdam (Kişi)	30
Tablo 20. İşsizlik Ödeneği Alan Kişi Sayısı En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)	31

ÖZET

Genel Eğilimler

- Nisan 2012’de kayıtlı istihdam 17 milyon 150 bin olmuştur.
- Kayıtlı istihdam Nisan 2012’de, 2011’in aynı dönemine göre yüzde 7,7 artmıştır. Bu artış, 1 milyon 230 bin ilave istihdama karşılık gelmektedir.
- Kayıtlı istihdam artışının yüzde 82,1’i sigortalı ücretli (4/a) ve yüzde 21,4’ü ise kamu görevlileri (4/c) sayısındaki artıştan kaynaklanmıştır. Kendi hesabına çalışanlar (4/b) ise bu artışı yüzde 3,5 düzeyinde negatif olarak etkilemişlerdir.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde kayıtlı istihdam Nisan 2012’de bir önceki aya göre yüzde 0,6 artmıştır. Bu artış, yaklaşık 97 bin ilave istihdama karşılık gelmektedir.

Sektörel Değerlendirmeler

- Nisan 2012’de tüm sektörlerde 11 milyon 522 bin kişi sigortalı ücretli olarak istihdam edilmektedir. İmalat sanayideki sigortalı ücretli istihdam ise 3 milyon 246 bin kişi olmuştur.
- Geçtiğimiz 12 ayda sigortalı ücretli sayısındaki artış yüzde 9,6 olmuştur. İmalat sanayindeki artış ise yüzde 9,1 olmuş ve genel artışın 0,5 puan gerisinde kalmıştır.
- Son 12 ayda 1 milyon 10 bin artan sigortalı ücretli sayısının yüzde 26,8’i imalat sanayinden gelmiştir. 271 bin ilave kişi imalat sanayinde iş edinmiştir.
- Toplam sigortalı ücretli (4/a) sayısında, Nisan 2012’de bir önceki yılın aynı dönemine göre gerçekleşen artışta yüzde 13,3 ile bina inşaatı (134 bin), yüzde 12,8 ile perakende ticaret (129 bin) ve yüzde 6,2 ile de kara ve boru hattı taşımacılığı (62 bin) en önemli üç sektör olarak ortaya çıkmaktadır.
- Nisan 2012’de geçen yılın aynı dönemine göre toplam sigortalı ücretli (4/a) sayısı en fazla azalan sektörlerin başında yaklaşık 32 bin istihdam düşüşü ile eğitim (yüzde 6,9), 19 bin ile insan sağlığı hizmetleri (yüzde 8,1), 6 bin ile atık maddelerin değerlendirilmesi (yüzde 11,5) ve 5 bin ile veterinerlik hizmetleri (yüzde 25) gelmektedir.
- İmalat sanayinde ücretli sigortalı çalışan sayısında, Nisan 2012’de bir önceki yılın aynı dönemine göre gerçekleşen yaklaşık 271 binlik artışın, yüzde 15,5’i (42 bin) giyim eşyaları, yüzde 15,2’si (41 bin) tekstil ürünleri imalatı ve yüzde 11,9’u (32 bin) gıda ürünleri imalatı sektörlerinden gelmektedir.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde toplam sigortalı ücretli (4/a) istihdamı Nisan 2012’de bir önceki aya göre yaklaşık 79 bin artmıştır. Mart 2012’ye göre istihdamın en fazla arttığı sektörlerin başında 14 bin kişi ile bina inşaatı, 9 bin ile perakende ticaret sektörü ve 6 bin kişi ile özel inşaat faaliyetleri gelmektedir.
- İmalat sanayinde ise mevsimsellikten arındırılmış serilerde sigortalı ücretli istihdamı Nisan 2012’de bir önceki aya göre yaklaşık 22 bin artmıştır. Mart 2012’ye göre istihdamın en fazla arttığı sektörlerin başında 3,7 bin kişi ile tekstil ürünleri imalatı, 3,6 bin ile giyim eşyaları imalatı ve 3,3 bin kişi ile gıda ürünleri imalatı gelmektedir.

İl Bazında Değerlendirmeler

- Nisan 2012’de il bazında sigortalı ücretli (4/a) istihdamın en fazla olduğu 3 il, 3 milyon 404 bin ile İstanbul (yüzde 29,5), 958 bin ile Ankara (yüzde 8,3) ve 745 bin ile de İzmir (yüzde 6,5) olarak sıralanmaktadır.
- Sigortalı ücretli (4/a) istihdamın en az olduğu 5 il ise Bayburt, Ardahan, Tunceli, Kilis ve Hakkari’dir.
- Nisan 2012’de il bazında kayıtlı esnaf (4/b) sayısının en fazla olduğu 3 il, 467 bin ile İstanbul (yüzde 24,1), 129 bin ile Ankara (yüzde 6,7) ve 124 bin ile de İzmir (yüzde 6,4) olarak sıralanmaktadır.
- Kayıtlı esnaf (4/b) sayısının en az olduğu 5 il ise Bayburt, Tunceli, Ardahan, Gümüşhane ve Bingöl’dür.
- Mart 2012’de il bazında kayıtlı çiftçi (4/b) sayısının en fazla olduğu 3 il, 61 bin ile Konya (yüzde 5,4), 52 bin ile Antalya (yüzde 4,6) ve 50 bin ile de Manisa (yüzde 4,5) olarak sıralanmaktadır.
- Kayıtlı çiftçi (4/b) sayısının en az olduğu 5 il ise Hakkari, Şırnak, Bartın, Bingöl ve Tunceli’dir.
- Mart 2012’de il bazında kamu çalışanı (4/c) sayısının en fazla olduğu 3 il, 372 bin ile Ankara (yüzde 14,5), 296 bin ile İstanbul (yüzde 11,5) ve 136 bin ile de İzmir (yüzde 5,3) olarak sıralanmaktadır.
- Kamu çalışanı (4/c) sayısının en az olduğu 5 il ise Bayburt, Kilis, Ardahan, Iğdır ve Gümüşhane’dir.
- Nisan 2012’de bir önceki yılın aynı dönemine göre gerçekleşen toplam sigortalı ücretli (4/a) çalışan artışında yüzde 29,7 ile İstanbul (300 bin), yüzde 6,5 ile Ankara (65 bin), yüzde 6,1 ile İzmir (61 bin), yüzde 4,8 ile Antalya (48 bin) ve yüzde 4,3 ile Bursa (43 bin) en önemli 5 il olarak sıralanmaktadır.
- Son 1 yılda, sigortalı istihdamı (4/a) en fazla artan 15 il arasında, Şanlıurfa (yüzde 20,1), Gaziantep (yüzde 19,3), Konya (yüzde 12,7), Muğla (yüzde 12,3) ve Adana (yüzde 12,2) en yüksek istihdam artış oranını yakalayan ilk beş il olarak öne çıkmaktadır.
- Son 1 yılda, kayıtlı esnaf (4/b) sayısı en fazla artan 15 il arasında, İstanbul (yüzde 9,3), Şanlıurfa (yüzde 7,8), Gaziantep (yüzde 7,5), Adana (yüzde 5,1) ve Uşak (yüzde 4,7) en yüksek kayıtlı esnaf artış oranını yakalayan ilk beş il olarak öne çıkmaktadır.
- Son 1 yılda, kayıtlı çiftçi (4/b) sayısı en fazla artan 15 il arasında, Hakkari (yüzde 15,4), Kars (yüzde 11,3), Şanlıurfa (yüzde 10,3), Ardahan (yüzde 7,9) ve Aydın (yüzde 7) en yüksek kayıtlı çiftçi artış oranını yakalayan ilk beş il olarak öne çıkmaktadır.
- Kamu çalışanı (4/c) sayısına bakıldığında ise son 1 yılda, sayısı en fazla artan 15 il arasında, Şanlıurfa (yüzde 33,4), Van (yüzde 27,8), Mardin (yüzde 24,9), Gaziantep (yüzde 17,7) ve Diyarbakır (yüzde 17,4) en yüksek kamu çalışanı artış oranını yakalayan ilk beş il olarak öne çıkmaktadır.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde toplam sigortalı ücretli (4/a) istihdamı Nisan 2012’de bir önceki aya göre en fazla artan illerin başında 27 bin yeni istihdam ile İstanbul, 6 bin ile Ankara ve Rize, 4 bin ile İzmir ve Antalya gelmektedir.

İşyeri Bazında Değerlendirmeler

- Nisan 2012'de Türkiye'de toplam 1 milyon 482 bin işyeri bulunmaktadır. Türkiye'deki işyerlerinin yüzde 29,2'ü İstanbul'da (433 bin), yüzde 7,8'i Ankara'da (116 bin) ve yüzde 7,2'si de İzmir'de (106 bin) faaliyet göstermektedir.
- İşyeri sayısı en az olan iller ise Tunceli, Bayburt, Hakkari, Ardahan ve Kilis olarak sıralanmaktadır.
- Türkiye genelinde Nisan 2011'den Nisan 2012'e 117 bin işyeri açılmıştır. Geçen yıldan bu yana işyeri sayısı yüzde 8,6 artmıştır. Sektör bazında bu artışta en yüksek payı yüzde 20,6 ile perakende ticaret (24 bin), yüzde 11 ile kara ve boru hatta taşımacılığı (13 bin) ve yüzde 7 ile de yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri (8 bin) sektörleri almıştır.
- Nisan 2012'de bir önceki yılın aynı dönemine göre gerçekleşen işyeri artışında en büyük payı yüzde 30,7 ile İstanbul (36 bin) almıştır. İstanbul'u yüzde 7,3 ile İzmir (9 bin), yüzde 6,9 ile Ankara (8 bin), yüzde 5 ile Antalya (6 bin) ve yüzde 4,5 ile Bursa (5 bin) izlemiştir.
- Son 1 yılda, işyeri sayısı artışında en fazla artan 15 il arasında, oransal olarak geçen yıldan bu yıla en fazla artış yüzde 13,4 ile Adana'da olmuştur. Adana'yı yüzde 13,3 ile Gaziantep, yüzde 12 ile Hatay, yüzde 11,4 ile Antalya ve yüzde 11,2 ile Mersin takip etmiştir.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde Nisan 2012'de bir önceki aya göre yaklaşık 9 bin yeni işyeri açılmıştır. İşyeri sayısı en fazla artan illerin başında 3 bin yeni işyeri ile İstanbul ilk sırada yer alıyor. İstanbul'u 713 işyeri ile İzmir, 693 işyeri ile Ankara, 583 işyeri ile Antalya ve 407 işyeri ile Bursa takip etmektedir.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde işyeri sayısı Nisan 2012'de bir önceki aya göre en fazla artan sektörler bina ve çevre düzenleme faaliyetleri (bin 343), kara ve boru hattı taşımacılığı (bin 53) ve perakende ticaret (915) olarak sıralanmaktadır.

Kadın İstihdamı Üzerine Değerlendirmeler

- Sigortalı ücretli çalışanlar içinde kadınların oranı Nisan 2012'de yüzde 24,3 (2 milyon 795 bin) olarak gerçekleşmiştir. 1 milyon 10 binlik toplam sigortalı ücretli artışının 227 bini (yüzde 22,5'i) kadın istihdamından gelmiştir.
- Nisan 2012'de kadın istihdam oranının en fazla olduğu ilk 5 il Denizli (yüzde 30,2), Edirne (yüzde 29,2), İzmir (yüzde 29,1), İstanbul (yüzde 28,8) ve Düzce (yüzde 28,7)'dir.
- Kadın istihdam oranının en az olduğu 5 il ise Van (yüzde 8), Siirt (yüzde 8,9), Şırnak (yüzde 9,1), Mardin (yüzde 9,6) ve Bitlis (yüzde 10,5)'tir.
- Kadın istihdamındaki payı en yüksek olan 3 sektör yüzde 13,3 ile perakende ticaret (372 bin), yüzde 8,5 ile eğitim (238 bin) ve yüzde 7,3 ile giyim eşyaları imalatı (203 bin) sektörleridir.

- Nisan 2012’de geçen yılın aynı dönemine göre kadın sigortalı ücretli istihdamı en fazla artan sektörlerin başında yüzde 15,9 ile perakende ticaret (51 bin), yüzde 11,2 ile giyim eşyaları imalatı (21 bin) ve yüzde 20,3 ile büro yönetimi ve desteği faaliyetleri (18 bin) sektörleri gelmektedir.
- Öte yandan Nisan 2012’de geçen yılın aynı dönemine göre kadın sigortalı ücretli istihdamının en fazla azaldığı sektörler 23 bin ile eğitim sektörü (yüzde 8,7), 16 bin ile insan sağlığı hizmetleri sektörü (yüzde 10,4) ve 4 bin ile veterinerlik hizmetleri sektörü (yüzde 29,2) olarak sıralanmaktadır.
- İmalat sanayide kadın istihdamındaki payı en yüksek olan 3 sektör yüzde 29,5 ile giyim eşyaları imalatı (203 bin), yüzde 17,2 ile tekstil ürünleri imalatı (118 bin) ve yüzde 13,2 ile gıda ürünleri imalatı (90 bin) sektörleridir.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde kadın sigortalı ücretli istihdamı Nisan 2012’de bir önceki aya göre en fazla artan sektörlerin başında 2 bin 400 yeni istihdam ile perakende ticaret, bin 700 ile insan sağlığı hizmetleri ve bin 500 ile bina ve çevre düzenleme faaliyetleri sektörleri gelmektedir.
- Mevsimsellikten arındırılmış serilerde kadın sigortalı ücretli istihdamı Nisan 2012’de bir önceki aya göre en fazla artan illerin başında 7 bin 600 yeni istihdam ile İstanbul, 2 bin ile Bursa gelmektedir. Bu illeri Ankara, İzmir ve Antalya izlemektedir.

Her 4 Çalışandan Biri Kayıt Dışı

TÜİK tarafından açıklanan mevsimsel etkilerden arındırılmış Nisan 2012 işgücü ve istihdam verileri, Nisan 2011'e göre işgücü pazarına son 12 ayda 462 bin kişinin katıldığını, iş arayanlardan 675 binine daha iş bulunduğunu göstermektedir. Bu durumda işsiz sayısının da 12 ay öncesine göre 213 bin azaldığı ve işsizlik oranının 0,1 puan azalarak yüzde 9'a düştüğü görülmektedir.

Tablo 1. Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü, İstihdam ve İşsizlik (Nisan, 2011 - 2012) (Bin kişi)

Aylar	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücüne Katılma Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)	İşsizlik Oranı (%)
Nisan 2011	26.635	23.976	2.659	49,9	44,9	10,0
Mayıs 2011	26.638	23.916	2.722	49,8	44,8	10,2
Haziran 2011	26.806	24.081	2.725	50,1	45,0	10,2
Temmuz 2011	26.754	24.084	2.670	49,9	44,9	10,0
Ağustos 2011	26.782	24.206	2.576	49,8	45,0	9,6
Eylül 2011	26.772	24.292	2.480	49,7	45,1	9,3
Ekim 2011	26.816	24.304	2.512	49,7	45,1	9,4
Kasım 2011	26.907	24.419	2.488	49,8	45,2	9,2
Aralık 2011	26.775	24.290	2.485	49,5	44,9	9,3
Ocak 2012	26.895	24.478	2.418	49,5	45,1	9,0
Şubat 2012	26.859	24.418	2.441	49,4	44,9	9,1
Mart 2012	26.930	24.486	2.444	49,5	45,0	9,1
Nisan 2012	27.097	24.651	2.446	49,7	45,2	9,0
Nisan 2011-2012 (Fark)	462	675	-213			
Nisan 2011-2012 (%)	1,7	2,8	-8,0			
Mart-Nisan 2012 (Fark)	167	164	3			

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Hanehalkı İşgücü Araştırması

2011'de yüzde 9'a yakın büyüyen ekonominin, 2012 için büyüme hedefi yüzde 4 düzeyindedir. Bu büyüme hedefi anımsandığında, "yumuşak iniş"e geçen ekonominin yine de bir istihdam artışı içinde olduğu dikkat çekmekte ve artışın dinamiği araştırmayı gerekli kılmaktadır. Nisan 2012'de işgücüne katılma oranı yüzde 49,7 olarak gerçekleşmiştir. Bu, 12 ay öncesinin işgücününün 462 bin kişi daha artması gibi görünse de Nisan 2011'in işgücüne katılma oranı olan yüzde 49,9 aşılacak bir yana, korunamamıştır. İşgücüne dahil olmayan nüfusta ev kadını statüsü yine belirleyicidir. Nisan 2012'de sayıları, 12 ay öncesine göre 307 bin daha artan ev kadınlarının sayısı 11,9 milyon olarak kayıtlara geçmiştir. İşgücü dışındaki nüfustan işsiz oldukları halde kayıtlara "resmi işsiz" olarak geçmeyen "ümitsiz, mevsimlik" gibi sınıflarla tasnif edilenlerin sayısı ise Nisan 2012'de 2 milyonun üstündedir. Bu sayı "resmi işsizlere" eklenecek olsa işsiz sayısı 4,4 milyonu, işsizlik oranı da yüzde 15,2'yi bulmaktadır.

Tablo 2. İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus İçinde Ümitsiz İşsizler ve Ev Kadınları (Nisan, 2011 - 2012) (Bin kişi)

Aylar	İşgücüne Dahil Olmayanlar	Ümitsiz, Mevsimlik	Ev Kadını	Ümitsiz, Mevsimlik/İşgücüne Dahil Olmayanlar (%)	Ev Kadını/İşgücüne Dahil Olmayanlar (%)
Nisan 2011	26.750	2.097	11.626	7,8	43,5
Mayıs 2011	26.444	1.955	11.483	7,4	43,4
Haziran 2011	26.101	1.923	11.496	7,4	44,0
Temmuz 2011	26.173	1.952	11.603	7,5	44,3
Ağustos 2011	26.328	1.861	11.847	7,1	45,0
Eylül 2011	26.685	1.790	11.965	6,7	44,8
Ekim 2011	26.989	1.800	12.049	6,7	44,6
Kasım 2011	27.331	1.887	12.199	6,9	44,6
Aralık 2011	27.868	2.069	12.356	7,4	44,3
Ocak 2012	28.144	2.256	12.428	8,0	44,2
Şubat 2012	28.307	2.369	12.355	8,4	43,6
Mart 2012	28.007	2.238	12.254	8,0	43,8
Nisan 2012	27.464	2.016	11.933	7,3	43,4
Nisan 2011-2012 (Fark)	714	-81	307		
Nisan 2011-2012 (%)	2,7	-3,9	2,6		
Mart-Nisan 2012 (Fark)	-543	-222	-321		

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Hanehalkı İşgücü Araştırması

Nisan 2011-2012 dönemi istihdam artışında idari ve destek hizmetlerin 195 bin ile başı çektiği, çoğu kamu kesimine ait sağlık ve eğitim ile kamu yönetiminde istihdam artışının da 336 bine yaklaştığı görülmektedir. Toptan ve perakende ticaret ve onunla bağlantılı ulaştırma ve depoculuk, son 12 ayda istihdam yaratmış diğer önemli sektörler gibi durmaktadır.

Tablo 3. İstihdamı Artan ve Azalan Sektörler (Nisan, 2011 - 2012) (Bin kişi)

Sektörler	Nisan 2011	Nisan 2012	Fark	İstihdam Payı (%)
İdari ve destek hizmetleri	760	955	195	3,9
Eğitim	1.143	1.268	125	5,1
İnsan sağlığı	669	779	110	3,2
Kamu yönetimi ve savunma	1.303	1.404	101	5,7
Mesleki ve bilimsel faaliyetler	427	524	97	2,1
Ulaştırma ve depolama	1.017	1.085	68	4,4
Ticaret	3.456	3.506	50	14,2
Gayrimenkul faaliyetleri	139	181	42	0,7
Konaklama ve yiyecek	1.142	1.167	25	4,7
İnşaat	1.611	1.631	20	6,6
Kültür ve sanat faaliyetleri	92	107	15	0,4
Bilgi ve iletişim	197	209	12	0,8
İmalat	4.460	4.467	7	18,1
Finans ve sigorta	261	264	3	1,1

Elektrik, gaz	223	217	-6	0,9
Tarım	6.030	6.011	-19	24,4
Madencilik	145	108	-37	0,4
Diğer hizmet	879	749	-130	3,0
Toplam	23.955	24.630	675	100,0

*Mevsimsellikten arındırılmış rakamlar

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Hanehalkı İşgücü Araştırması

Öte yandan, üretici sektörlerde istihdam artışı yerine, gerilemeler gözlenmektedir. İstihdamdaki payı yüzde 24'ü aşan tarım, 12 ay öncesine göre 19 bin istihdam düşüşü gösterirken 4,5 milyona yakın istihdamı olan imalatta 12 ay öncesine göre sadece 7 bin kişilik istihdam artışı gözlenmiştir.

Dönemin öncü sektörü 1,6 milyon kişinin çalıştığı inşaatla ise 12 ay öncesine göre istihdam sadece 20 bin artarken, gayrimenkul faaliyetlerinde artış 42 bini bulmuştur. Madencilikte 12 ay öncesine göre 37 bin, enerjide de 6 bin istihdam azalışı dikkat çekicidir. Buna karşılık sezona giriş ile birlikte konaklama ve yeme-içme sektöründe 25 bin istihdam artışı gözlenmektedir.

Kayıtdışılık - Güvencesizlik

Öte yandan Nisan 2012 verileri göstermektedir ki, güvencesiz, yani kaçak çalış(tırıl)an ücretli sayısı, açık işsizleri neredeyse 1 milyon aşmaktadır. 15 yaşın üstünde 54 milyon nüfusu olan Türkiye'de, bu nüfustan işgücü olmaya çıkanlar, yarısı bulmazken (yüzde 49,6), resmi söylemde "kayıtdışı" olarak tanımlanan sosyal güvenceden yoksunluğun boyutları konusunda tam bir mutabakat da yoktur. Bu konuda veri üreten iki kurumun sosyal güvencesiz çalışan sayıları arasında büyük farklar var. Bunlardan Türkiye İstatistik Kurumu TÜİK, aylık hanehalkı işgücü anketlerinde deneklerine, bir sosyal güvenlik kurumu çatısı altında olup olmadığını sorarak "kayıtdışı istihdam" verileri üretmektedir. Buna göre, Nisan 2012 TÜİK verileri istihdamın yüzde 38,8'ini "kayıtdışı" olarak belirlemektedir. Bu da 9,5 milyon çalışanın kayıtdışı çalıştığı anlamına gelmektedir.

Tablo 4. İstihdamda Kayıtlı-Kayıtsız Çalışan Karşılaştırması (TÜİK-SGK Farkı, Bin kişi)

	Toplam	Ücretliler	Diğerleri
TÜİK Toplam	24.630	15.334	9.296
TÜİK Kayıtlı	15.074	12.066	3.008
TÜİK Kayıtsız	9.556	3.268	6.288
Kayıtsız (%)	38,8	21,3	67,6
SGK Kayıtlı	17.955	14.659	3.296
TÜİK/SGK Kayıtlı Farkı	2.881	2.593	288
Fark (%)	19,1	21,5	9,6

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Hanehalkı İşgücü Araştırması, SGK

TÜİK, kayıtdışı çalışan nüfusun 3,3 milyon kadarının ücretliler, kalanının ağırlıklı tarımda kendi hesabına çalışanlar olmak üzere, ücretli dışı nüfus olduğunu belirtmektedir. Bu da, yaklaşık 2,5 milyon resmi işsize karşılık, 3,3 milyon kaçak, yani sosyal güvencesiz, primi, vergisi ödenmeden çalıştırılan bir nüfus demektir.

TÜİK'in kayıtlı istihdamı 15 milyon göstermesine karşılık, kısa adı Sosyal Güvenlik Kurumu olan SGK, yaklaşık 18 milyon göstermektedir. SGK'nın prim tahsil ettiği çalışan üstünden bu sayıyı üretmesi daha inandırıcı gelebilir. Ancak burada da şöyle bir "sorunlu alan" vardır. SGK'ya primi ödenen her kişi, fiili olarak çalışan olmayabilmektedir. Pratikten biliniyor ki, sosyal güvenlik olanaklarından erkenden yararlanabilsin diye birçok işveren, eşini, dostunu çalışıyor gösterip primini ödemektedir. TÜİK ile SGK kayıtlı istihdamı arasındaki 3 milyona yakın farkı açıklayacak başka etkenler varsa da, en önemli değişken budur.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), Nisan 2012 verileri, kayıtlı istihdamın 17,1 milyona çıktığını ve 12 ay öncesine göre kayıtlı istihdamın yüzde 7,7 oranında arttığını ortaya koymaktadır. Mevsimsellik dikkate alındığında kayıtlı istihdamın Nisan 2012'de 17,2 milyonu bulduğu ve Mart 2012'ye göre yüzde 0,6 arttığı anlaşılmaktadır.

Tablo 5. Sigortalı Çalışan Sayısı (Nisan, 2009 - 2012)

	4/a	4/b	4/c	Toplam Kayıtlı İstihdam
Nisan 2009	8.503.053	3.067.756	2.271.908	13.842.717
Nisan 2010	9.361.665	2.888.488	2.228.659	14.478.812
Nisan 2011	10.511.792	3.102.039	2.305.863	15.919.694
Nisan 2012	11.521.869	3.058.583	2.569.269	17.149.721
Nisan 12 - Nisan 11 (Fark)	1.010.077	-43.456	263.406	1.230.027
Nisan 12 - Nisan 11 (Artış, %)	9,6	-1,4	11,4	7,7
Nisan 11 - Nisan 10 (Artış, %)	12,3	7,4	3,5	10,0
Nisan 10 - Nisan 09 (Artış, %)	10,1	-5,8	-1,9	4,6
Nisan 12 - Nisan 09 (Artış, %)	35,5	-0,3	13,1	23,9
Mart 2012*	11.445.512	3.048.610	2.583.321	17.118.098
Nisan 2012*	11.524.245	3.042.613	2.590.446	17.215.035
Nisan 12 - Mart 12 (Fark)*	78.733	-5.997	7.125	96.937
Nisan 12 - Mart 12 (Artış, %)*	0,7	-0,2	0,3	0,6

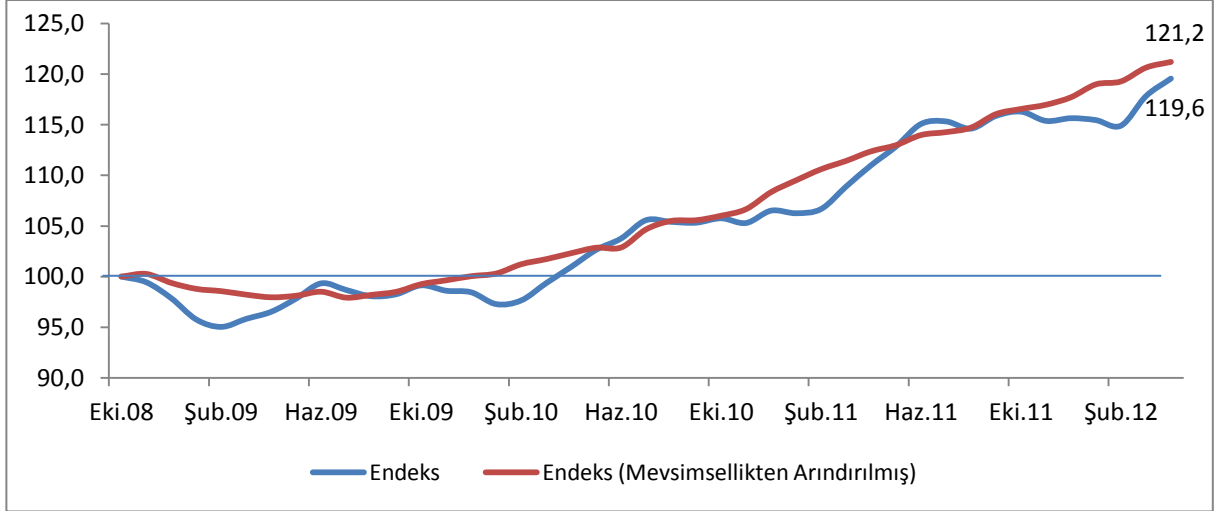
*Mevsimsellikten arındırılmış rakamlar

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)

Kayıtlı istihdamdaki artışın, daha çok, kayıt dışı çalışanların kayıt altına girmesi ile ilgili olduğu söylenebilir.

Mevsimsellikten arındırılmış biçimiyle, kayıt altına alınmış istihdamın sürekli bir artış içinde olduğu, Ekim 2008'e göre artışın yüzde 21'e ulaştığı gözlenmektedir.

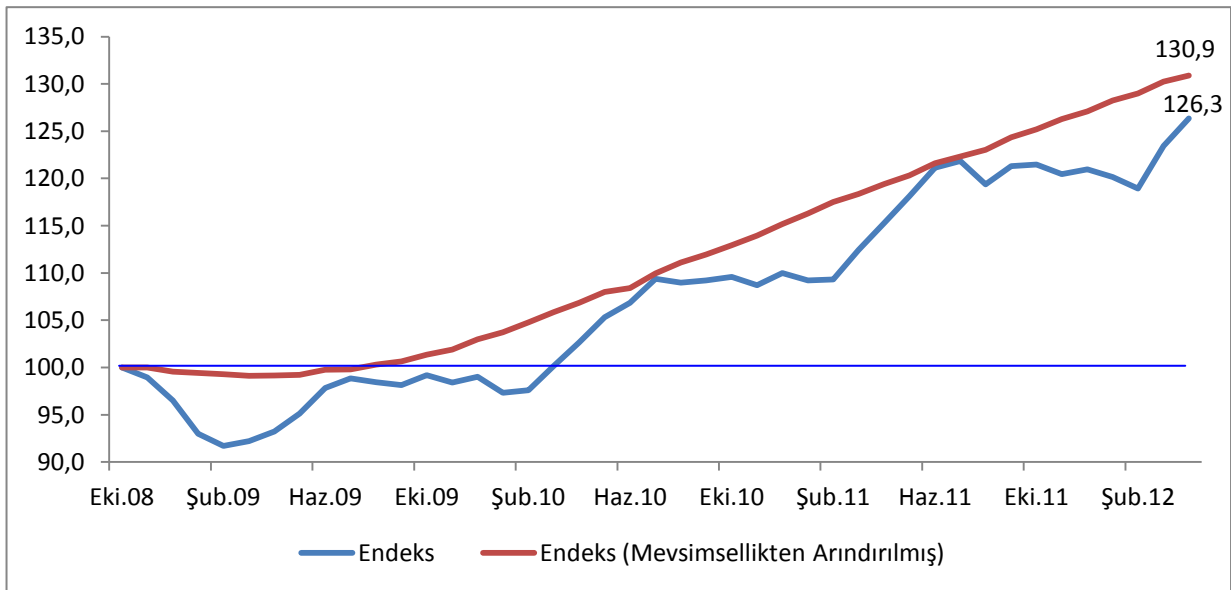
Şekil 2. Aylara Göre Sigortalı Çalışan Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Kayıtlı istihdamın üçte ikisini oluşturan sigortalı ücretli sayısında düzenli bir artış gözlenmektedir. Nisan 2011-2012 döneminde kayıtlı ücretli sayısının yüzde 10'a yakın artarak 11 milyon 521 bine ulaştığı görülmektedir. Sigortalı ücretlilerin Ekim 2008'e göre artışları- mevsimsel etkilerden de arındırıldığında- yüzde 30'un üzerindedir.

Şekil 3. Aylara Göre Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)

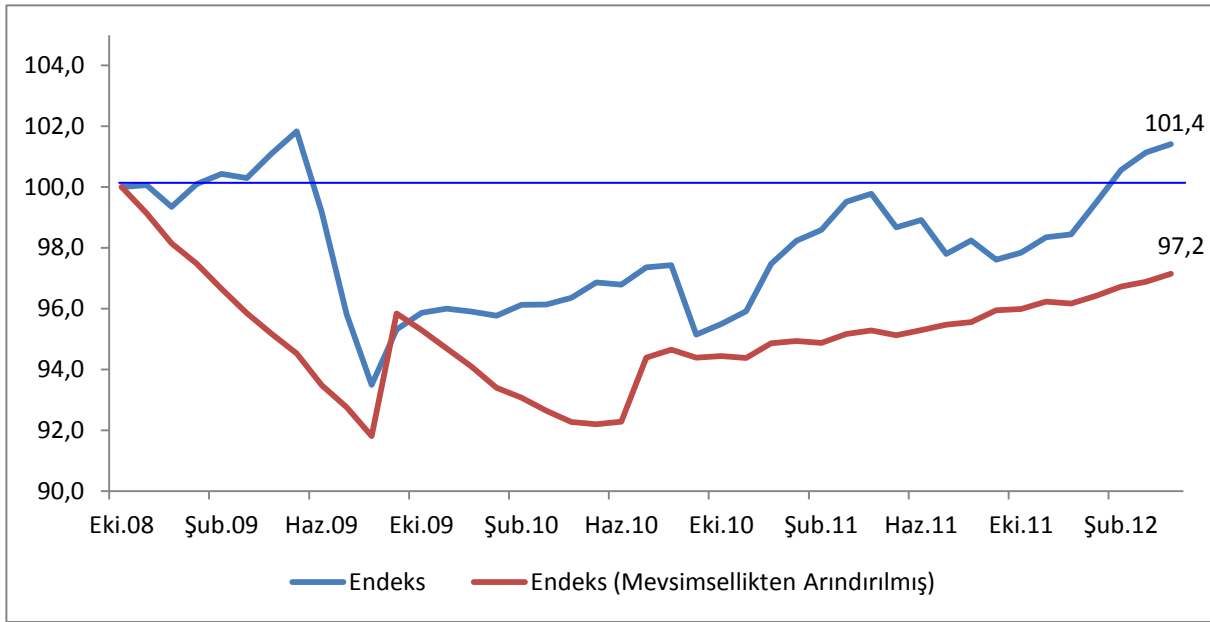

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Kayıtlı Esnaf ve Kamu Çalışanı Sayısı Artıyor, Çiftçi Sayısı Azalıyor

Kayıtlı istihdam içinde yüzde 18 dolayında payı olan esnaf (BAĞKUR) nüfusta, 2009 krizi sonrasında düzenli bir artış gözlenmektedir. 2009 krizi öncesinin 1,5 puan altında kalırsa da kayıtlı esnaf sayısı kriz öncesine yaklaşmıştır. Nisan 2012’de kayıtlı esnaf istihdamı, 12 ay öncesine göre artmıştır. Mevsimsel etkilerden arındırılmış veriler yaklaşık 37 binlik bir artış ile kayıtlı esnaf sayısının Nisan 2012 için 1 milyon 912 bin olarak vermektedir.

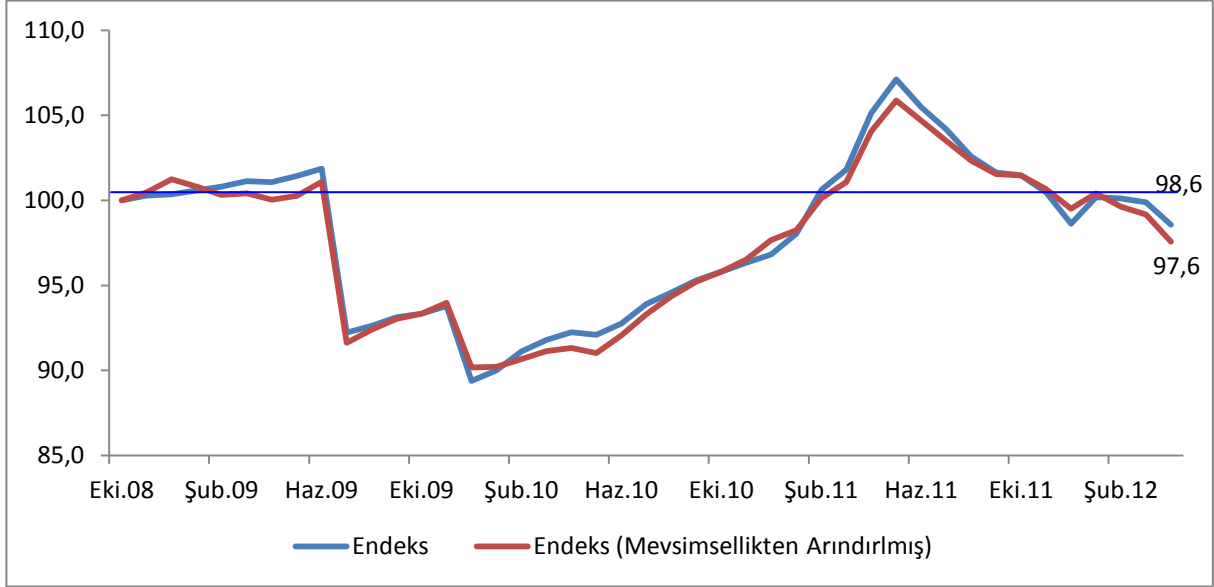
Şekil 4. Aylara Göre Kayıtlı Esnaf (4/b) Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Toplam kayıtlı istihdam içinde yüzde 6 dolayında payı olan “kendi hesabına çalışan tarım istihdamı” kısaca güvenceli çiftçi nüfus, sektörün seyrine ve mevsimlere göre dalgalanmalar göstermektedir. 2009 yılında gerileme gösteren kayıtlı çiftçi sayısının 2010’dan başlayarak arttığını ve mevsimsel etkiler dikkate alındığında Ekim 2008’e göre 10 puanlık düşüşlerin ardından toparlanarak kaybını telafi ettiği ve 2012 Nisan ayında, Ekim 2008’ düzeyini 1,5 puan geçtiği gözlenmektedir.

Şekil 5. Aylara Göre Kayıtlı Çiftçi (4/b Tarım) Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)

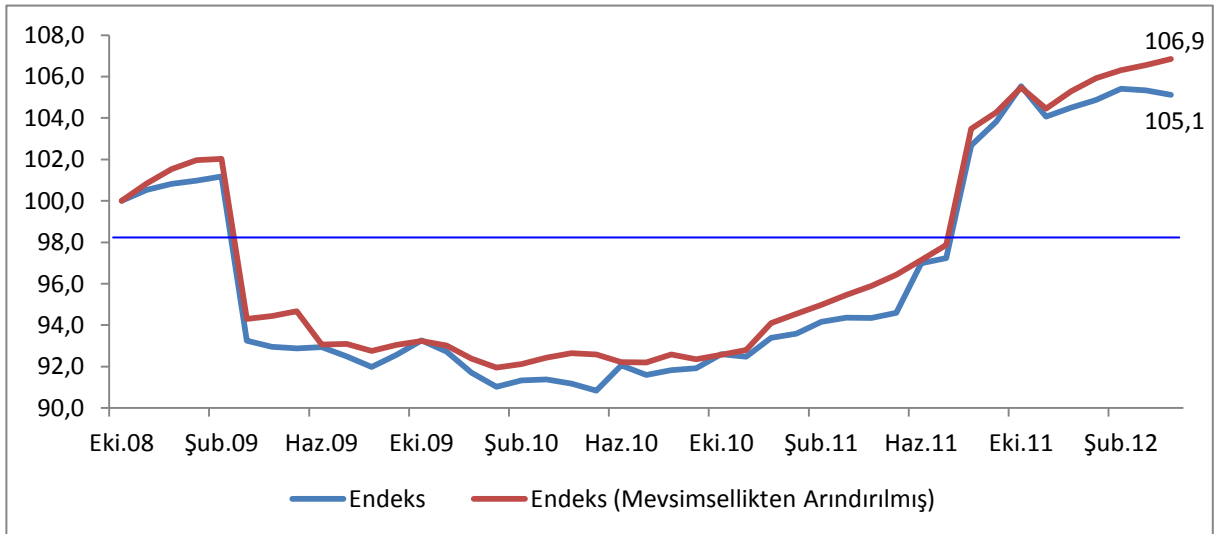

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

İşverenleri kamu sektörü (genel bütçe, belediyeler, KİT'ler vb.) olan kayıtlı istihdamdan işçi statüsünde (4/a) olmayan kamu personeli, 4/c başlığında kayıt altındadırlar ve toplamları 2,5 milyon dolayındadır. Bu da toplam kayıtlı istihdamın yüzde 15'ine yaklaşmaktadır.

Çoğu "memur" statüsündeki kamu personeli sayısının, "mali disiplin" uygulaması çerçevesinde fazla artırılmadığı, özellikle 2009-2010 döneminde, kriz öncesine göre sayılarının azaldığı, ancak 2011'in ikinci yarısından itibaren sayılarının artmaya başladığı gözlenmektedir. Sağlık, eğitimin yanında savunma hizmetlerini de kapsayan alanların kamu personelindeki artışla, Ekim 2008'e göre kamu istihdamının yüzde 7'ye yakın artmış olduğu görülmektedir.

Şekil 6. Aylara Göre Kamu Çalışanı (4/c) Sayısı (Ekim 2008=100 olarak endekslenmiştir)

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Kamu çalışanı (4/c) sayısı Nisan 2011-2012 döneminde yüzde 11,5 dolayında artarak 2 milyon 570 bine yaklaşmıştır. Bu da 1 yıl içinde önemli bir sıçrama sayılmalıdır.

Havaların Isınmasıyla İnşaat Sektörü İstihdam Artışında Lider Oldu

Nisan 2011-2012 döneminde sigortalı ücretli sayısında gerçekleşen 1 milyon 10 bin kişilik artışla sigortalı ücretli sayısı 11,5 milyonu geçti. Sigortalı ücretlilerin (4/a) en fazla çalıştığı ilk 10 sektör, sigortalı ücretlilerin yüzde 65,3'ünü oluşturuyor.

Tablo 6. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	Kayıtlı Çalışan (4/a, Nisan 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Mart 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Nisan 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - Mart 2012)*
41	Bina İnşaatı	996.138	924.964	862.232	133.906	13,3	15,5	14.327
47	Perakende Ticaret	1.111.633	1.104.226	982.546	129.087	12,8	13,1	8.784
49	Kara ve Boru Hattı Taşımacılığı	582.927	577.083	520.745	62.182	6,2	11,9	5.019
81	Bina ve Çevre Düzenleme Faaliyetleri	285.719	272.100	226.887	58.832	5,8	25,9	5.089
43	Özel İnşaat Faaliyetleri	411.988	396.064	356.821	55.167	5,5	15,5	6.201
46	Toptan Ticaret	500.397	496.973	448.750	51.647	5,1	11,5	4.268
56	Yiyecek ve İçecek Hizmeti Faaliyetleri	394.806	388.234	346.429	48.377	4,8	14,0	-7.145
82	Büro Yönetimi ve Desteği Faaliyetleri	273.626	269.279	229.880	43.746	4,3	19,0	-7.953
14	Giyim Eşyaları İmalatı	441.421	440.968	399.522	41.899	4,1	10,5	3.583
13	Tekstil Ürünleri İmalatı	407.104	404.489	365.798	41.306	4,1	11,3	3.693
Tüm Sektörler		11.521.869	11.257.343	10.511.792	1.010.077		9,6	78.734

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Kış mevsimi nedeniyle yavaşlayan daha sonra bahar aylarıyla birlikte hızlanan inşaat sektörü, (bina inşaatı ve özel inşaat faaliyetleri birlikte) toplam sigortalı ücretli istihdamda 1,3 milyon kişiyi geçerek ilk sıradaki yerini korumaktadır. 1 milyon 10 bin dolayındaki sigortalı ücretli artışının yüzde 19'una yakını bu sektörden kaynaklanmıştır.

Nisan 2011-2012 döneminde sigortalı ücretli istihdamında perakende ticaretteki istihdam, inşaat sektörünün ardından dikkat çekmektedir. Perakende sektöründeki sigortalı ücretliler,

* Mevsimsellikten arındırılmış serilerin farkıdır.

toplamda yüzde 10 paya yaklaşırken, Nisan'da, Mart 2012'ye göre de sayısını 9 bine yakın artırmış görünmektedir. Perakende sektörü istihdamının son 12 aydaki artışı 130 bine yaklaşırken toplam yıllık istihdam artışındaki payı da yüzde 13 dolayındadır.

Kara ve boru hattı taşımacılığı, bina ve çevre düzenleme faaliyetleri ile toptan ticaret faaliyet dalları, sigortalı ücretli istihdamının en yoğun olduğu üçüncü, dördüncü ve beşinci sektörlerdir. Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri sektörü de istihdamda önde gelen bir sektördür. Nisan 2012'deki sigortalı ücretli sayısı 395 bine yaklaşan yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri sektöründe turizm sezonunun açılışı ile birlikte istihdamın hızlanacağı söylenebilir.

Kara ve boru hattı taşımacılığı sektörünün Nisan 2011-2012 döneminde istihdama katkısı 62 bini aşmıştır. Toptan ticaret aynı sürede 51 bin, yaklaşan yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri işyerlerinde ise 1 yılda istihdam artışı 48 bini buldu. Hizmet sektörüne ait büro yönetimi ve desteği faaliyetleri işyerlerinde 44 bin dolayında kişi istihdam edilmiştir.

İnşaat ve hizmet sektörlerinde yaratılan bu istihdama karşılık, ilk 10'a giren imalat sanayi faaliyet dallarını, önceki aylarda olduğu gibi, tekstil ürünleri imalatı ile giyim eşyaları imalatı sanayi oluşturmaktadır. Nisan 2012 itibarıyla bu sanayilerdeki sigortalı ücretli sayısı 848 bini bulmuş durumdadır. Bu iki sektörün son 12 aydaki ücretli istihdam artışları 83 bin dolayındadır.

Eğitim ve Sağlık İstihdamı Kan Kaybetmeye Devam Ediyor

Nisan 2011-2012 döneminde, bazı sektörlerde de istihdam azalışı gözlenmiştir. Bu sektörlerin de yine daha çok hizmet sektörleri olduğu dikkat çekmektedir. İstihdam kaybı yaşayan sektörlerin başında eğitim sektörü gelmektedir. Nisan 2011'de 428 bin dolayındaki sigortalı ücretli eğitim çalışanlarının sayısı son 12 ayda 32 bin dolayında azalmış görünmektedir. Yine Nisan 2012'de 217 bini geçen sağlık sektörü ücretlilerinin sayısının son 12 ayda 19 bin azaldığı görülmektedir.

Tablo 7. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Azalan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	Kayıtlı Çalışan (4/a, Nisan 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Mart 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Nisan 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - Mart 2012) †
85	Eğitim	427.611	426.257	459.352	-31.741	-3,1	-6,9	-2.358
86	İnsan Sağlığı Hizmetleri	217.328	216.393	236.482	-19.154	-1,9	-8,1	-4.703
38	Atık Maddelerin Değerlendirilmesi	50.418	51.513	56.948	-6.530	-0,6	-11,5	-272
75	Veterinerlik Hizmetleri	15.467	15.491	20.609	-5.142	-0,5	-25,0	-525
94	Üye Olunan Kuruluş Faaliyetleri	31.946	32.057	35.513	-3.567	-0,4	-10,0	-301
12	Tütün Ürünleri İmalatı	4.232	5.117	6.420	-2.188	-0,2	-34,1	-516
36	Suyun Toplanması Artırılması ve Dağıtılması	17.207	16.702	18.815	-1.608	-0,2	-8,5	-183
30	Diğer Ulaşım Araçları İmalatı	35.625	35.471	36.594	-969	-0,1	-2,6	207
84	Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik	9.939	9.774	10.502	-563	-0,1	-5,4	120
37	Kanalizasyon	2.968	2.842	3.456	-488	0,0	-14,1	-91
Tüm Sektörler		11.521.869	11.257.343	10.511.792	1.010.077		9,6	78.734

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Öte yandan, atık maddelerin değerlendirilmesi ve veterinerlik hizmetlerinde de ücretli istihdamı kayıpları öne çıkmaktadır.

† Mevsimsellikten arındırılmış serilerin farkıdır.

Motorlu Kara Taşıtı ve Römork İmalatı Sektörü Son 1 Yıl Yüzde 16,5 Büyüdü

İmalat sanayindeki sigortalı ücretli sayısı Nisan 2012'de 3 milyon 246 bin olarak belirlenmiştir. Bu, toplam sigortalı ücretlilerin yaklaşık yüzde 28,2'sinin imalat sanayi çalışanı olması demektir. İmalat sanayi sigortalı ücretli istihdamı Nisan 2011-2012 döneminde, 12 ayda 271 bin dolayında arttı ve yıllık artış yüzde 9,1 ile yüzde 9,6 olan genel artışın 0,5 puan gerisinde kaldı.

İmalat sanayinde en fazla istihdam yaratmış sektörün yaklaşık 42 bin istihdam ile giyim eşyaları imalatı olduğu, onu yine 41 bin ile tekstil ürünleri imalatı sektörünün izlediği görülmektedir. Nisan 2012'de 388 bine yaklaşan sigortalı ücretli sayısı ile üçüncü sıradaki gıda sanayinde 12 aylık istihdam artışı 32 bin, onu izleyen fabrikasyon metalde 24 bin dolayındadır.

Tablo 8. İmalat Sanayide Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	Kayıtlı Çalışan (4/a, Nisan 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Mart 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Nisan 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - Mart 2012) †
14	Giyim Eşyaları İmalatı	441.421	440.968	399.522	41.899	15,5	10,5	3.583
13	Tekstil Ürünleri İmalatı	407.104	404.489	365.798	41.306	15,2	11,3	3.693
10	Gıda Ürünleri İmalatı	387.502	381.221	355.345	32.157	11,9	9,0	3.273
25	Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	360.438	358.989	336.476	23.962	8,8	7,1	1.794
31	Mobilya İmalatı	123.465	121.933	105.164	18.301	6,7	17,4	1.081
24	Ana Metal Sanayi	163.938	162.691	149.345	14.593	5,4	9,8	1.115
29	Motorlu Kara Taşıtı ve Römork İmalatı	102.847	102.701	88.293	14.554	5,4	16,5	442
22	Kauçuk ve Plastik Ürünler İmalatı	165.338	164.016	151.982	13.356	4,9	8,8	813
23	Metalik Olmayan Ürünlerin İmalatı	203.751	193.897	191.569	12.182	4,5	6,4	1.238
28	Makine ve Ekipman Onarımı	176.075	175.299	164.002	12.073	4,5	7,4	1.591
Toplam İmalat Sanayi		3.246.095	3.218.880	2.974.947	271.148		9,1	22.114

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

İmalat sanayinde Mart 2012-Nisan 2012 dönemindeki bir aylık mevsimsel etkiden arındırılmış sigortalı ücretli istihdam artışı, 22 bin dolayındadır. Bu da tuttuğu yer göz önüne alındığında,

† Mevsimsellikten arındırılmış serilerin farkıdır.

binde 9 ile zayıf bir istihdam artışı demektir. Bu durumda kayıtlı imalat sanayi istihdamındaki artışın daha çok kayıtsızların kayıt altına alınmasından kaynaklandığı da söylenebilir.

Otomotivin de dahil olduğu “Motorlu Kara Taşıtı ve Römork İmalatı” sigortalı ücretli istihdam artışı dikkat çekici boyutlarda olan sektörlerden biridir. Bu sektörde Aralık 2008’de 37 bin dolayında olan sigortalı ücretli sayısının Aralık 2010’da 82 bini, 2011 sonunda da 98 bini bulduktan sonra, Nisan 2012’de 103 bine yaklaşmış olması, ayrıca mercek altına alınıp incelenmeye değer bir gelişmedir.

Şanlıurfa’nın Kayıtlı İstihdamı Son 1 Yılda Yüzde 20 Arttı

İstanbul, en fazla istihdam yaratan merkez olmayı sürdürmektedir. Nisan 2011-2012 döneminde gerçekleşen sigortalı ücretli istihdam artışı ağırlıklı İstanbul’da gerçekleşmiştir. 1 milyon 10 binlik yıllık artışın yüzde 29,7’si İstanbul’a aittir. Mart-Nisan 2012 aylık (mevsimsellikten arındırılmış) 79 binlik sigortalı ücretli istihdam artışının ise 27 bininin İstanbul’a ait olduğu görülmektedir.

Yıllık sigortalı ücretli artışına katkıda ikinci sırayı yüzde 6,5 ile Ankara almaktadır. Ankara, aylar sonra İzmir’in tekrar önüne geçmiştir. Antalya ve Bursa, artan istihdamdan pay alan diğer önemli illerdir. Suriye iç savaşına ve gerileyen ihracata rağmen, Mersin’den başlayan Adana ve Gaziantep’ten Şanlıurfa’ya uzanan aks, istihdam artışının gözlemlendiği dikkat çekici bir coğrafya olarak Nisan ayında da öne çıkmaktadır. Muğla ve Antalya gibi turizm ve tarım illerinin yanı sıra Samsun ve Konya gibi tarımı da güçlü illerin artan istihdamda ilk 10’a girmesi dikkat çekmektedir.

İstanbul’un sigortalı ücretli sayısı Nisan 2012 itibariyle 3 milyon 404 bini geçmiş ve Türkiye toplamındaki payı yüzde 29,5 olarak gerçekleştirmiştir.

Her yıl nüfusu ortalama 300 bin dolayında artan İstanbul’da perakende ticaret, inşaat, ulaştırma gibi hizmet; tekstil, giyim eşyaları ve gıda gibi istihdam artışına öncülük eden sanayi sektörlerindeki büyüme, İstanbul’da istihdamı ve sigortalı ücretliliği de sürekli artırmaktadır. İstanbul’un en yakınındaki Ankara’nın sigortalı ücretli istihdamı Nisan 2011-2012 döneminde 65 bin dolayında artış göstermiş ve toplamı 958 bini aşmıştır. Mart 2012-Nisan 2012 döneminde Ankara, 6 binin üzerinde sigortalı ücretli istihdamı artışı ile dikkat çekmektedir.

İzmir’in yıllık istihdam artışı, 61 bin dolayında gerçekleşmiş ve İzmir’in sigortalı ücretli sayısı 745 binin üstüne çıkarken, sigortalı ücretli istihdamındaki payı ise yüzde 6,5 olarak gerçekleşmiştir.

Üç büyük il dışında bırakıldığında, en yüksek istihdam artışı Anadolu’da Antalya ve Bursa’da görülmüştür. Nisan 2011-2012 döneminde, 12 ayda 48 bin dolayında istihdam artışı yaşayan

Antalya'nın sigortalı ücretli istihdamındaki payı yüzde 4'e yaklaşmıştır. Sanayi merkezi Bursa'da ise aynı dönemde 48 bin kayıtlı istihdam artışı gözlenmiş ve ilin payı yüzde 5'e yaklaşmıştır.

Suriye'de yaşanan iç savaşa rağmen, bölgeye komşu Mersin, Adana, Gaziantep ve Şanlıurfa aksında istihdam artışı sürmektedir. Bu 4 ilde kayıtlı ücretli sayısı son 12 ayda 96 bin dolayında artmıştır. İstanbul'u çevreleyen sanayi ağırlıklı Kocaeli ve Tekirdağ illerinde ise kayıtlı ücretli sayısı 48 bin dolayında artmıştır. Bir diğer turizm ve tarım ili Muğla'da da sigortalı ücretli istihdamı 12 ayda 18 bine yakın artış göstermiştir.

Tablo 9. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)

İller	Kayıtlı Çalışan (4/a, Nisan 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Mart 2012)	Kayıtlı Çalışan (4/a, Nisan 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - 2011)	İstihdamda İlin Payı (%) (Nisan 2012)	Artışta İlin Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)	Çalışan Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - Mart 2012) *
İstanbul	3.404.243	3.382.532	3.103.939	300.304	29,5	29,7	9,7	26.817
Ankara	958.117	937.564	892.656	65.461	8,3	6,5	7,3	6.388
İzmir	745.267	742.761	683.940	61.327	6,5	6,1	9,0	3.881
Antalya	450.773	407.334	402.436	48.337	3,9	4,8	12,0	3.678
Bursa	548.160	543.576	504.803	43.357	4,8	4,3	8,6	2.537
Gaziantep	210.810	207.279	176.674	34.136	1,8	3,4	19,3	2.306
Kocaeli	378.318	372.531	348.073	30.245	3,3	3,0	8,7	2.391
Adana	249.389	248.372	222.336	27.053	2,2	2,7	12,2	892
Konya	235.726	226.048	209.187	26.539	2,0	2,6	12,7	3.029
Mersin	188.995	188.692	170.457	18.538	1,6	1,8	10,9	1.377
Kayseri	184.716	177.043	166.919	17.797	1,6	1,8	10,7	1.869
Muğla	159.892	144.068	142.352	17.540	1,4	1,7	12,3	1.600
Tekirdağ	203.496	202.020	186.417	17.079	1,8	1,7	9,2	989
Şanlıurfa	97.984	96.357	81.561	16.423	0,9	1,6	20,1	1.683
Manisa	187.224	183.280	171.138	16.086	1,6	1,6	9,4	1.180
Türkiye Toplam	11.521.869	11.257.343	10.511.792	1.010.077			9,6	78.734

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Anadolu'nun diğer sanayi illeri Manisa, Kayseri ile Konya da ücretli istihdamı artan merkezler olmuşlardır. Nisan 2011-2012'de sigortalı ücretli istihdam Manisa'da 16 bin, Kayseri'de 18 bin, Konya'da ise 27 bin dolayında artmıştır.

Kayıtlı Esnaf Artışında da İstanbul Lider

Kendi hesabına çalışan kayıtlı esnaf sayısının 1 milyon 937 bin olarak saptandığı Nisan 2012'de, ilk 15 ilde kayıtlı esnafın yüzde 65'inin bulunduğu görülmektedir. İstanbul, kayıtlı esnafın neredeyse dörtte birini (yüzde 24'ünü) barındırmaktadır. Ankara yüzde 6,7 ile ve İzmir yüzde 6,4 ile ikinci ve üçüncü sırada yer almaktadırlar. Antalya, kayıtlı esnaf istihdamında yüzde 4,3 ile dördüncü, Bursa ise yüzde 3,8 payla beşinci sırayı almaktadır.

Tablo 10. Kayıtlı Esnaf (4/b) Sayısı En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)

İller	Kayıtlı Esnaf (4/b, Nisan 2012)	Kayıtlı Esnaf (4/b, Mart 2012)	Kayıtlı Esnaf (4/b, Nisan 2011)	Kayıtlı Esnaf Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - 2011)	Kayıtlı Esnaf Sayısında İlin Payı (%) (Nisan 2012)	Artışta İlin Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)	Kayıtlı Esnaf Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - Mart 2012) *
İstanbul	466.918	453.704	427.244	39.674	24,1	127,2	9,3	5.741
Gaziantep	38.248	38.091	35.572	2.676	2,0	8,6	7,5	48
Adana	43.474	44.311	41.369	2.105	2,2	6,7	5,1	-238
Şanlıurfa	23.468	23.404	21.768	1.700	1,2	5,4	7,8	73
Bursa	73.925	73.718	72.521	1.404	3,8	4,5	1,9	28
Hatay	37.153	37.054	36.012	1.141	1,9	3,7	3,2	110
Denizli	34.958	35.025	33.866	1.092	1,8	3,5	3,2	-120
Manisa	33.075	32.957	32.212	863	1,7	2,8	2,7	-78
Antalya	82.412	82.500	81.669	743	4,3	2,4	0,9	-585
Uşak	11.600	11.586	11.077	523	0,6	1,7	4,7	44
Zonguldak	12.763	12.824	12.426	337	0,7	1,1	2,7	1
Mersin	44.141	44.344	43.812	329	2,3	1,1	0,8	-10
Kayseri	29.946	30.043	29.685	261	1,5	0,8	0,9	-13
Van	10.735	10.825	10.481	254	0,6	0,8	2,4	18
Yalova	6.803	6.858	6.633	170	0,4	0,5	2,6	1
Türkiye Toplam	1.937.480	1.932.074	1.906.282	31.198			1,6	5.326

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Nisan 2011-2012 döneminde kayıtlı esnaf sayısında net artış 31 bini bulurken ilk 15 ilin bazılarında sayı artarken bazılarında azalmıştır. İstanbul kayıtlı esnaf sayısı son 12 ayda 40 bine yakın artarken İzmir, Diyarbakır, Antalya ve Kocaeli başta olmak üzere 54 ilde azalmalar yaşanmıştır.

Kayıtlı Çiftçi Sayısı En Fazla Şanlıurfa, Aydın ve Antalya'da Arttı

Nisan 2012 itibariyle sayıları 1 milyon 121 bin olarak saptanan kayıtlı çiftçi sayısı, 12 ay öncesine göre yüzde 6,2 gerilemiş ve yaklaşık 75 bin dolayında eksilmiştir. En çok kayıtlı çiftçi bulunan illerden Konya (yaklaşık 61 bin), kayıtlı çiftçilerin yüzde 5,4'ünü barındırmaktadır. Konya'yı Antalya, Manisa ve Mersin takip etmektedir. Son 1 yılda kayıtlı çiftçi sayısı en fazla artan iller Şanlıurfa, Aydın ve Antalya'dır.

Tablo 11. Kayıtlı Çiftçi (4/b Tarım) Sayısı En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)

İller	Kayıtlı Çiftçi (4/b, Nisan 2012)	Kayıtlı Çiftçi (4/b, Mart 2012)	Kayıtlı Çiftçi (4/b, Nisan 2011)	Kayıtlı Çiftçi Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - 2011)	Kayıtlı Çiftçi Sayısında İlin Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)	Kayıtlı Çiftçi Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - Mart 2012) *
Şanlıurfa	26.414	26.531	23.948	2.466	2,4	10,3	91
Aydın	30.529	30.617	28.523	2.006	2,7	7,0	130
Antalya	52.015	52.593	50.709	1.306	4,6	2,6	-799
Niğde	15.088	15.137	14.156	932	1,3	6,6	6
Kars	5.837	5.934	5.246	591	0,5	11,3	-13
Karaman	7.522	7.565	7.050	472	0,7	6,7	9
Mersin	43.966	44.125	43.629	337	3,9	0,8	-69
Ardahan	4.512	4.508	4.182	330	0,4	7,9	5
Konya	60.704	61.306	60.431	273	5,4	0,5	-409
Mardin	11.010	10.726	10.860	150	1,0	1,4	218
Siirt	3.106	3.190	2.968	138	0,3	4,6	0
Hakkari	967	1.006	838	129	0,1	15,4	-48
Tunceli	1.471	1.482	1.470	1	0,1	0,1	-10
Bingöl	1.443	1.467	1.451	-8	0,1	-0,6	-15
İstanbul	7.839	7.968	7.851	-12	0,7	-0,2	-110
Türkiye Toplam	1.121.103	1.136.096	1.195.761	-74.658		-6,2	-18.339

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Van'daki Kamu Çalışanı Sayısı Son 1 Yılda Yüzde 28 Arttı

Nisan 2012'de 2 milyon 569 bini bulan kamu personelinin illere göre dağılımına bakıldığında Başkent Ankara'nın yüzde 14,5 ile ilk sırayı aldığı ve son 12 ayda 22 bin artışla kamu personel sayısını yüzde 6'nın üstünde artırdığı görülmektedir. Türkiye nüfusunun yüzde 18'ine sahip ve milli gelirinin yüzde 30'una yakını üreten İstanbul ise kamu personeli toplamından yüzde 11,5 pay almaktadır ve kamu çalışanı sayısı Nisan 2012'de 296 bin olarak belirlenmiştir. Son 12 ayda İstanbul'un kamu personeli sayısı yaklaşık 31 bin artmıştır. İzmir ise 136 bin ile kamu personeli toplamının yüzde 5,3'üne sahiptir. Kamu personelinin yoğunlaştığı diğer illeri yüzde 2,6 ile Bursa ve yüzde 2,5 ile Konya oluşturmaktadır.

Tablo 12. Kamu Çalışanı (4/c) Sayısı En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)

İller	Kamu Çalışanı (4/c, Nisan 2012)	Kamu Çalışanı (4/c, Mart 2012)	Kamu Çalışanı (4/c, Nisan 2011)	Kamu Çalışanı Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - 2011)	Kamu Çalışanı Sayısında İlin Payı (%) (Nisan 2012)	Artışta İlin Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)	Kamu Çalışanı Sayısındaki Fark (Nisan 2012 – Mart 2012) *
İstanbul	295.579	296.372	264.713	30.866	11,5	11,7	11,7	389
Ankara	372.454	372.186	350.064	22.390	14,5	8,5	6,4	892
İzmir	135.722	136.043	126.519	9.203	5,3	3,5	7,3	333
Şanlıurfa	35.792	35.940	26.822	8.970	1,4	3,4	33,4	483
Bursa	66.205	66.167	58.354	7.851	2,6	3,0	13,5	341
Diyarbakır	52.538	52.610	44.734	7.804	2,0	3,0	17,4	265
Van	30.429	30.628	23.809	6.620	1,2	2,5	27,8	573
Konya	64.149	64.244	57.758	6.391	2,5	2,4	11,1	-134
Gaziantep	41.027	41.217	34.858	6.169	1,6	2,3	17,7	318
Antalya	56.031	56.054	49.985	6.046	2,2	2,3	12,1	321
Kocaeli	48.391	48.386	42.705	5.686	1,9	2,2	13,3	280
Erzurum	36.191	36.334	30.898	5.293	1,4	2,0	17,1	248
Mersin	51.414	51.619	46.319	5.095	2,0	1,9	11,0	167
Adana	60.711	60.781	55.877	4.834	2,4	1,8	8,7	763
Mardin	21.860	21.930	17.498	4.362	0,9	1,7	24,9	142
Türkiye Toplam	2.569.269	2.574.644	2.305.863	263.406			11,4	7.260

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Son 1 yılda en fazla kamu çalışanı artışına sahip 15 il arasında en yüksek değişim oranına sahip il yüzde 33,4 ile Şanlıurfa'dır. Şanlıurfa'yı yüzde 27,8 ile deprem felaketinin yaşandığı Van ve yüzde 24,9 ile Mardin takip etmektedir.

Son Bir Yılda En Fazla İşyeri Perakendede Açıldı

Nisan 2011-2012 döneminde SGK'ya bildirege veren işyeri sayısında 117 bin dolayında artış yaşanmıştır. Böylece kayıtlı işyeri sayısı 1 milyon 482 bini aşmıştır. Yıllık artış yüzde 8,6 olurken stoka eklenen işyeri sayısının aylık ortalaması yaklaşık 10 bin dolayındadır.

Tablo 13. İşyeri Sayısı (4/a) En Fazla Artan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	İşyeri Sayısı (4/a, Nisan 2012)	İşyeri Sayısı (4/a, Mart 2012)	İşyeri Sayısı (4/a, Nisan 2011)	İşyeri Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)	İşyeri Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - Mart 2012) *
47	Perakende Ticaret	258.421	257.020	234.344	24.077	20,6	10,3	915
49	Kara ve Boru Hattı Taşımacılığı	114.834	113.893	101.948	12.886	11,0	12,6	1.053
56	Yiyecek ve İçecek Hizmeti Faaliyetleri	73.647	72.723	65.500	8.147	7,0	12,4	20
46	Toptan Ticaret	94.589	94.049	87.857	6.732	5,7	7,7	353
82	Büro Yönetim ve Destek Faaliyetleri	42.272	41.645	35.663	6.609	5,6	18,5	519
43	Özel İnşaat Faaliyetleri	49.139	47.906	43.137	6.002	5,1	13,9	838
45	Motorlu Kara Taşıtlarının Toptan ve Perakende Ticareti ve Onarımı	31.634	31.206	26.170	5.464	4,7	20,9	430
81	Bina ve Çevre Düzenleme Faaliyetleri	41.923	40.539	37.312	4.611	3,9	12,4	1.343
69	Hukuki ve Muhasebe Faaliyetleri	37.006	36.847	33.483	3.523	3,0	10,5	-269
96	Diğer Hizmet Faaliyetleri	34.960	34.461	31.790	3.170	2,7	10,0	166
Tüm Sektörler		1.482.526	1.466.571	1.365.437	117.089		8,6	9.134

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Son 12 ayda kayıtlara giren yeni 117 bin dolayındaki işyerinin yüzde 21'inin perakende ticaret sektöründe olduğu, onu yüzde 11 ile kara ve boru hattı taşımacılığı sektöründeki işyerlerinin izlediği görülmektedir. Yeni işyerleri toplamında yaklaşık yüzde 7 pay ise yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri işyerlerinin olmuştur. Toptan ticaret işyerleri ise toplamdan yaklaşık yüzde 6 pay almıştır.

İmalat Sanayi Açılan Her 4 İşyerinden Biri Tekstil ve Hazır Giyim Sektöründe

Nisan 2011’de 241 bin olan imalat sanayi işyerleri sayısı Nisan 2012’de 258 bini aşmış ve 12 ayda artış 17 bini bulmuştur. Bu artışta, ilk sırayı yüzde 19’a yakın payla giyim eşyaları imalatı sektörü almıştır. Yeni kayıtlı mobilya imalatı işyerlerinin de toplam imalat sanayideki payı yüzde 14’ü geçmiştir. Kayıtlı yeni sanayi işyerlerinde gıda ürünleri imalatı, üçüncü sırayı yüzde 11 payla alırken, dördüncü sırayı da tekstil ürünleri imalatı yüzde 10 payla almıştır.

Tablo 14. İmalat Sanayide İşyeri Sayısı (4/a) En Fazla Artan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	İşyeri Sayısı (4/a, Nisan 2012)	İşyeri Sayısı (4/a, Mart 2012)	İşyeri Sayısı (4/a, Nisan 2011)	İşyeri Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)	İşyeri Sayısındaki Fark (Nisan 2012 – Mart 2012) *
14	Giyim Eşyaları İmalatı	32.156	31.733	29.012	3.144	18,5	10,8	358
31	Mobilya İmalatı	17.920	17.727	15.508	2.412	14,2	15,6	185
10	Gıda Ürünleri İmalatı	40.048	39.830	38.194	1.854	10,9	4,9	145
13	Tekstil Ürünleri İmalatı	16.775	16.651	15.084	1.691	9,9	11,2	149
28	Makine ve Ekipman İmalatı	16.393	16.317	14.960	1.433	8,4	9,6	88
25	Fabrikasyon Metal Ürünleri	30.902	30.760	29.718	1.184	7,0	4,0	87
23	Metalik Olmayan Ürünler İmalatı	12.776	12.626	11.932	844	5,0	7,1	77
15	Deri ve İlgili Ürünler İmalatı	6.151	6.083	5.342	809	4,8	15,1	50
22	Kauçuk Ve Plastik Ürünler İmalatı	11.271	11.231	10.595	676	4,0	6,4	32
24	Ana Metal Sanayi	9.177	9.159	8.597	580	3,4	6,7	10
Toplam İmalat Sanayi		258.028	256.359	241.017	17.011		7,1	1.273

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Adana İşyeri Sayısı Artışında Lider

Yeni kayıtlı işyerlerinin, tıpkı istihdam artışında olduğu gibi, yüzde 30,7 oranında İstanbul'da kurulu oldukları görülmektedir. Yenilerle birlikte İstanbul'daki kayıtlı işyeri sayısı Nisan 2012'de 433 bine yaklaşmış ve toplam işyerlerinin yüzde 29,2'sini bulmuştur.

Ankara'nın ise yenileriyle birlikte kayıtlı işyeri sayısı Nisan 2012'de 116 bini geçmiş ve payı yüzde 7,8'i bulmuştur. Nisan 2012 sonunda İzmir'deki kayıtlı işyerlerinin sayısı 106 bini geçerken payı da yüzde 7,2'ye ulaşmıştır.

Nisan 2011-2012 döneminde yeni işyeri artışında ilk sırayı ise yüzde 13,4 ile Adana almıştır. Onu yüzde 13,3 artışla Gaziantep ve yüzde 12 artışla komşusu Hatay izlemektedir. Bu durum, söz konusu illerdeki istihdam artış hızlarıyla paralellik göstermektedir.

Tablo 15. İşyeri Sayısı (4/a) En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)

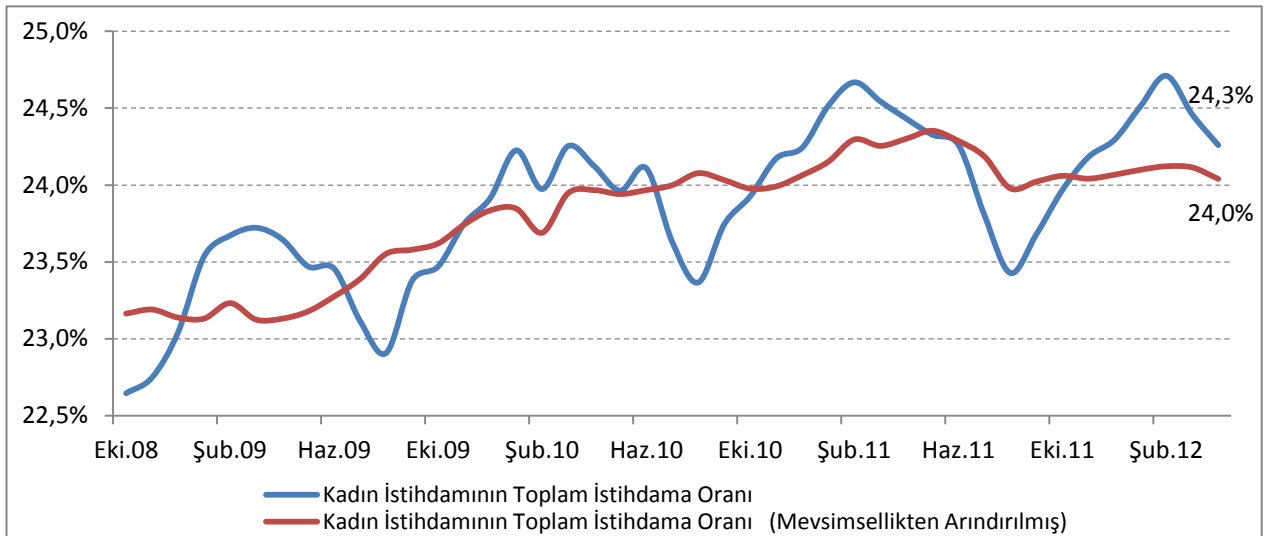
İller	İşyeri Sayısı (4/a, Nisan 2012)	İşyeri Sayısı (4/a, Mart 2012)	İşyeri Sayısı (4/a, Nisan 2011)	İşyeri Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - 2011)	İlin Toplam İşyeri Sayısındaki Payı (%) (Nisan 2012)	Artışta İlin Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)	İşyeri Sayısındaki Fark (Nisan 2012 - Mart 2012) *
İstanbul	432.931	429.949	397.011	35.920	29,2	30,7	9,0	3.014
İzmir	106.212	105.787	97.685	8.527	7,2	7,3	8,7	713
Ankara	116.046	115.067	107.990	8.056	7,8	6,9	7,5	693
Antalya	57.514	56.047	51.640	5.874	3,9	5,0	11,4	583
Bursa	60.531	60.068	55.209	5.322	4,1	4,5	9,6	407
Adana	34.636	34.300	30.532	4.104	2,3	3,5	13,4	346
Konya	36.452	35.830	32.846	3.606	2,5	3,1	11,0	290
Gaziantep	26.216	25.856	23.142	3.074	1,8	2,6	13,3	266
Mersin	30.299	30.127	27.236	3.063	2,0	2,6	11,2	171
Kocaeli	35.110	34.752	32.568	2.542	2,4	2,2	7,8	217
Muğla	28.859	28.217	26.895	1.964	1,9	1,7	7,3	171
Hatay	18.122	17.984	16.174	1.948	1,2	1,7	12,0	105
Kayseri	24.102	23.776	22.206	1.896	1,6	1,6	8,5	140
Aydın	22.660	22.344	20.801	1.859	1,5	1,6	8,9	159
Tekirdağ	18.614	18.400	16.874	1.740	1,3	1,5	10,3	157
Türkiye Toplam	1.482.526	1.466.571	1.365.437	117.089			8,6	9.134

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Kadın İstihdamındaki Artış Genel Artışın Gerisinde Kaldı

Nisan 2011-2012 döneminde gerçekleşen 1 milyon 10 bin dolayındaki sigortalı ücretli istihdam artışında kadınların payı 227 bin ve oran olarak yüzde 22,5 olmuştur. Nisan 2011-2012 döneminde kadın sigortalı ücretli istihdamında yüzde 8,8 olarak gerçekleşen artış, genel istihdam artışının 0,8 puan altında seyretmiştir. Böylece Nisan 2012 itibariyle sigortalı ücretli kadın sayısı toplamı 2 milyon 795 bin, toplamdaki payı da yüzde 24,3 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 7. Aylara Göre Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın İstihdamının Toplam İstihdama Oranı (Ekim 2008 – Nisan 2012)

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Kadınların toplam sigortalı ücretliler içindeki payı 2010 ortalarından itibaren (mevsim etkisinden arındırılmış olarak) artış sürecine girmiştir. Ancak bu durum 2011 ortalarından itibaren yerini önce inişe bırakmış ve yatay seyrederek Nisan 2012'ye kadar sürmüştür.

Tablo 16. Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	Kadın İstihdamı (4/a, Nisan 2012)	Kadın İstihdamı (4/a, Mart 2012)	Kadın İstihdamı (4/a, Nisan 2011)	Kadın İstihdamındaki Fark (Nisan 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)	Kadın İstihdamındaki Fark (Nisan 2012 – Mart 2012) *
47	Perakende Ticaret	372.422	368.726	321.404	51.018	22,5	15,9	2.443
14	Giyim Eşyaları İmalatı	202.816	202.272	182.440	20.376	9,0	11,2	1.548
82	Büro Yönetimi ve Destek Faaliyetleri	107.139	105.533	89.029	18.110	8,0	20,3	-2.612
81	Binalar ile İlgili Hizmetler ve Çevre Düzenlemesi Faaliyetleri	82.786	77.992	66.467	16.319	7,2	24,6	1.548
56	Yiyecek ve İçecek Hizmeti Faaliyetleri	96.182	94.841	80.516	15.666	6,9	19,5	118
46	Toptan Ticaret	135.472	134.581	120.378	15.094	6,7	12,5	1.206
13	Tekstil Ürünleri İmalatı	118.057	117.180	105.203	12.854	5,7	12,2	973
96	Diğer Hizmet Faaliyetleri	107.894	106.470	96.928	10.966	4,8	11,3	-115
10	Gıda Ürünleri İmalatı	90.344	90.179	80.608	9.736	4,3	12,1	461
55	Konaklama	63.244	50.365	53.679	9.565	4,2	17,8	-1.959
Tüm Sektörler		2.795.040	2.753.281	2.568.137	226.903		8,8	16.266

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Kadın istihdamının Ekim 2008'den Nisan 2012'ye kadar sigortalı ücretli içindeki payı yüzde 22,6'dan yüzde 24,3'e çıkmıştır. Bu 1,7 puanlık artış, kadının istihdama katılımı ve güvenceye kavuşması anlamında olumlu bir gelişmedir. Mevsimsel etkiler dikkate alındığında da, 3 yılda kadın istihdam oranının 0,8 puan arttığı görülmektedir. Kadın istihdamı yaz aylarında azalmakta, buna karşılık kış ve ilkbahar aylarında artmaktadır.

Nisan 2011-2012 döneminde kadınlar yine ağırlıklı hizmetler ve imalat sanayinin emek-yoğun kesimlerinde istihdam edilmişlerdir. Söz konusu 12 ayda perakende sektöründe sigortalı ücretli kadın sayısı 51 bin dolayında artmıştır. Bu, toplam artıştan yüzde 22,5 pay almak anlamına gelmektedir. İkinci sırayı geniş anlamda turizm sektörü almıştır. Konaklama ve yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri işyerlerindeki sigortalı ücretli kadın sayısı 25 bin dolayında artmıştır. Üçüncü sırayı ise giyim eşyaları üretimi sektörü izlemiş ve 20 bin dolayında istihdam artışı ile toplamdan yüzde 9'a yakın pay almıştır. Büro yönetimi ve destek faaliyetlerindeki sigortalı ücretli kadın sayısı ise 12 ayda 18 bin artmıştır. Kadınlara yaratılan istihdamdan toptan ticaret ile binalarla ilgili hizmetlerin her biri yüzde 6,5 pay almıştır.

İmalat Sanayide Kadın İstihdamı Daha Çok Artıyor

Nisan 2011-2012 döneminde 227 bin artış gösteren kadın istihdamında imalat sanayisi üçte bir oranında pay almıştır. Yaklaşık 75 bin kadına daha sigortalı ücretli istihdam yaratan imalat sanayi işyerlerinden giyim eşyaları imalatı yüzde 27'lik istihdam payı ile ilk sırayı alırken tekstil ürünleri imalatı işyerleri yüzde 17 payla ikinci sırayı almaktadır. Böylece birbirine yakın bu iki faaliyet alanı kadınlara sağlanan istihdamda yüzde 44 pay sahibi olmuştur. Gıda ürünleri imalatı ise yüzde 13 payla üçüncü sırayı almaktadır. Böylece bu üç geleneksel dal, kadınların istihdamında yüzde 57,2'lik paya ulaşmıştır.

Tablo 17. İmalat Sanayide Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı En Fazla Artan Sektörler (Nisan, 2012 – 2011, ilk 10 sektör)

Sektör Kodu (NACE Rev 2)	Sektör Adı	Kadın İstihdamı (4/a, Nisan 2012)	Kadın İstihdamı (4/a, Mart 2012)	Kadın İstihdamı (4/a, Nisan 2011)	Kadın İstihdamındaki Fark (Nisan 2012 - 2011)	Artışta Sektörün Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)	Kadın İstihdamındaki Fark (Nisan 2012 – Mart 2012) *
14	Giyim Eşyaları İmalatı	182.440	202.272	182.440	20.376	27,1	11,2	1.548
13	Tekstil Ürünleri İmalatı	118.057	117.180	105.203	12.854	17,1	12,2	973
10	Gıda Ürünleri İmalatı	90.344	90.179	80.608	9.736	13,0	12,1	461
25	Fabrikasyon Metal Ürünleri	40.157	39.722	35.081	5.076	6,8	14,5	493
22	Kauçuk ve Plastik Ürünler İmalatı	27.828	27.422	23.875	3.953	5,3	16,6	342
28	Makine ve Ekipman İmalatı	23.196	22.986	20.348	2.848	3,8	14,0	216
31	Mobilya İmalatı	13.127	12.863	10.394	2.733	3,6	26,3	222
27	Elektrikli Teçhizat İmalatı	16.589	16.312	13.917	2.672	3,6	19,2	257
23	Metalik Olmayan Ürünler İmalatı	21.696	20.708	19.031	2.665	3,5	14,0	255
15	Deri ve İlgili Ürünler İmalatı	10.463	10.317	8.483	1.980	2,6	23,3	117
Toplam İmalat Sanayi		686.657	682.862	611.547	75.110		12,3	6.900

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

Kadın İstihdamı En Fazla Muğla ve Antalya'da Arttı

Nisan 2011-2012 döneminde gerçekleşmiş görünen 227 binlik yeni sigortalı ücretli kadın istihdamının yüzde 39,2'sini oluşturan 89 bini, İstanbul'da gerçekleşmiştir. Ankara, yaratılmış işlerden yüzde 10,3, İzmir de yüzde 8,2 pay almıştır. Böylece kadınlara istihdamın yüzde 58'i, 3 büyük ilde yaratılmıştır. Bunları Bursa, Antalya ve Kocaeli'ndeki kadın istihdamları izlemiştir. Bursa'da, 1 yılda 14,1 bin, Antalya'da 14 bin dolayında, Kocaeli'nde de 6,6 bin ücretli kadına, sigortalı iş yaratılmıştır.

Son 1 yılda kadın istihdamını en fazla yüzde 13,8 ile Muğla ve yüzde 13,4 ile de Antalya artırmıştır. Bu iki ili yüzde 12,5 ile Eskişehir ve yüzde 12,4 ile Aydın takip etmektedir.

Tablo 18. Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)

İller	Kadın İstihdamı (4/a, Nisan 2012)	Kadın İstihdamı (4/a, Mart 2012)	Kadın İstihdamı (4/a, Nisan 2011)	Kadın İstihdamındaki Fark (Nisan 2012 - 2011)	İldeki Kadın İstihdamının Toplam İstihdamına Oranı (%) (Nisan 2012)	Artışta İlin Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)	Kadın İstihdamındaki Fark (Nisan 2012 - Mart 2012)*
İstanbul	981.424	974.316	892.413	89.011	28,8	39,2	10,0	7.562
Ankara	255.052	251.694	231.740	23.312	26,6	10,3	10,1	2.024
İzmir	216.876	216.595	198.164	18.712	29,1	8,2	9,4	1.366
Bursa	148.330	146.548	134.174	14.156	27,1	6,2	10,6	2.026
Antalya	117.753	104.808	103.820	13.933	26,1	6,1	13,4	1.029
Kocaeli	78.555	77.379	71.947	6.608	20,8	2,9	9,2	908
Tekirdağ	56.446	55.926	50.975	5.471	27,7	2,4	10,7	535
Adana	52.335	52.232	47.441	4.894	21,0	2,2	10,3	77
Muğla	36.235	31.898	31.831	4.404	22,7	1,9	13,8	421
Manisa	42.001	42.111	37.899	4.102	22,4	1,8	10,8	261
Eskişehir	35.595	35.102	31.630	3.965	24,6	1,7	12,5	469
Konya	34.671	33.768	31.005	3.666	14,7	1,6	11,8	985
Aydın	31.208	30.166	27.768	3.440	26,0	1,5	12,4	441
Denizli	47.902	47.395	44.480	3.422	30,2	1,5	7,7	400
Kayseri	30.210	29.837	27.109	3.101	16,4	1,4	11,4	339
Türkiye Toplam	2.795.040	2.753.281	2.568.137	226.903	24,3		8,8	16.266

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TEPAV

İŞKUR'a Başvuranların Yüzde 37'si Bir İşe Yerleşti

İş bulmak için İŞKUR'a başvuranların sayısı 2012'nin ilk yarısında aylık ortalama 102 bin kişiyi bulmuştur. 2011'de bu sayı aylık 97 bine yaklaşmaktaydı. Başvurularda ortalama yüzde 5 artış olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 19. İŞKUR ile İş Arama ve İstihdam (Kişi)

Aylar	İş Arayan		Açık İş		İşe Yerleşen		İşe Yerleşen/Başvuru Yapan	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Ocak	144.241	111.505	34.500	57.809	18.346	46.527	12,7	41,7
Şubat	93.239	116.689	39.666	46.118	22.392	31.164	24,0	26,7
Mart	95.094	109.819	56.559	63.417	33.558	41.595	35,3	37,9
Nisan	66.846	84.782	62.637	60.428	30.429	33.741	45,5	39,8
Mayıs	79.078	95.612	69.818	72.596	39.674	36.776	50,2	38,5
Haziran	101.977	95.500	70.751	70.488	42.499	37.265	41,7	39,0
6 Aylık Ortalama	96.746	102.318	55.655	61.809	31.150	37.845	32,2	37,0

Kaynak: Türkiye İş Kurumu (İŞKUR)

Aynı dönemde, İŞKUR'a bildirilen açık iş sayısının aylık ortalaması ise 62 bine çıkmıştır. Bu 2011'de aylık, ortalama yaklaşık 56 bin düzeyindeydi. Başka bir ifadeyle eleman ihtiyacı bildirimini yüzde 9'a yakın artmıştır. İş arayanlardan, açık işlere uygun olanlardan ayda ortalama yaklaşık 38 bini işe yerleştirilmiş görünmektedir. Bu da İŞKUR'a yapılan her 100 iş başvurusundan 37'sinin karşılık bulması anlamına gelmektedir. Bu oran 2011'de 32'dir. Dolayısıyla İŞKUR'un beklentilere biraz daha cevap verdiği anlaşılmaktadır.

İşsizlik Maaşı 22 Bin Kişiye

Nisan 2012 itibariyle İŞKUR'dan işsizlik ödeneği almaya hak kazananların sayısı 22 bin dolayındadır. İşsizlik ödeneğine hak kazanmanın birçok koşula bağlı olduğu Türkiye'de, Aralık 2011'den Ocak 2012'ye işsizlik ödeneği alanlar 27 binden 39 bine çıkararak yüzde 44 artmışken Şubat 2012'de tekrar 26 bin dolayına, Mart'ta da 25 bin dolayına düşmüştür.

Nisan 2011-2012 döneminde işsizlik ödeneği alanların sayısı sadece 1327 kişi artmıştır. Bunların da 273'ü İzmir'e, 208'i Tekirdağ'a ait görünmektedir. İzmir'de Nisan 2012'de işsizlik ödeneği alanlar 1713 kişi olarak belirlenmiştir. Ankara'dan 1601 kişi, Bursa'dan 1326 kişi işsizlik maaşı almaktadır.

Tablo 20. İşsizlik Ödeneği Alan Kişi Sayısı En Fazla Artan İller (Nisan, 2012 – 2011, ilk 15 il)

İller	Nisan 2012	Mart 2012	Nisan 2011	Fark (Nisan 2012 - 2011)	İlin İşsizlik Ödeneği Alan Kişiler İçerisindeki Payı (%) (Nisan 2012)	Değişim (%) (Nisan 2012 - 2011)
İzmir	1.713	1.894	1.440	273	7,7	19,0
Tekirdağ	590	570	382	208	2,6	54,5
Diyarbakır	226	212	124	102	1,0	82,3
Manisa	426	328	326	100	1,9	30,7
Kocaeli	753	842	660	93	3,4	14,1
Adana	619	777	527	92	2,8	17,5
Sakarya	383	333	302	81	1,7	26,8
Kütahya	169	101	90	79	0,8	87,8
Bursa	1.326	1.511	1.249	77	5,9	6,2
Ankara	1.601	1.889	1.531	70	7,2	4,6
Balıkesir	272	334	208	64	1,2	30,8
Eskişehir	232	234	180	52	1,0	28,9
Artvin	83	106	32	51	0,4	159,4
Uşak	217	171	168	49	1,0	29,2
Aydın	212	247	169	43	0,9	25,4
Türkiye Toplam	22.319	25.050	20.992	1.327		6,3

Kaynak: Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), TEPAV